

Reportage

Af en toe gaan pa en moe met ons naar de speeltuin toe. Iedereen kent de prachtige rijmelarij uit een kinderliedje dat de sfeer ademt van de gezellige Hollandse jaren vijftig van de vorige eeuw. In de DDR was een Duitstalige versie van het lied ook een grote hit in de jaren vijftig. Het ademde de sfeer daar, iets minder gezellig: het was een protestlied tegen het Westen. Het DDR Museum en -Kenniscentrum in Monnickendam blaast het nieuw leven in.

Friso de Zeeuw bij de Trabant waarmee hij waarschijnlijk zondag naar Amsterdam rijdt: „In de DDR stond je er dertien jaar voor op een wachtlijst.”

FOTO STUDIO KASTERMANS/BEN DEN OUDE

Hits uit de DDR van Monnickendamse Trabi's

Johan Moes
jmoes@hollandmediacombinatie.nl

Monnickendam * Als het even kan rijdt Friso de Zeeuw, oprichter van het DDR Museum en -Kenniscentrum, zondag in een Trabant van Monnickendam naar Amsterdam. Het zou een prachtige entree zijn bij het evenement 'FestiWall' in De Melkweg, waar wordt herdacht dat de Berlijnse Muur 25 jaar geleden viel. De Zeeuw vervult tijdens dat festival de rol van gespreksleider bij het verhaal van de laatste Nederlandse ambassadeur in de DDR, maar ook als presentator van een DDR-muziekprogramma op video. „Voor de gelegenheid is de band Die Trabi's opgericht”, vertelt De Zeeuw. „Het is eigenlijk het bandje Monnikenwerk, waar ik zelf deel van uitmaak en dat af en toe optreedt. In een iets andere bezetting spelen we nu als Die Trabi's vijf nummers die in de DDR destijds grote hits waren. Het bandje speelt

niet live in De Melkweg, maar er is een film van gemaakt die er doorlopend te zien is. In de film praat ik de liedjes aan elkaar en vertel het verhaal erachter.” „De nummers waren in de DDR erg populair, maar zijn nooit doorgedrongen tot het Westen en zegen de meeste mensen hier niets. Eén van de melodieën is hier wel heel bekend geworden door het liedje 'Naar de speeltuin'. Het origineel is een West-Duits lied, 'Pack' die Badehose ein', dat in de DDR werd uitgebracht met een alternatieve tekst, gericht tegen het Westen, met name tegen de Amerikanen. Het was een satirische, hardcore koude oorlogs-DDR-versie van het nummer.”

Kogel „Aanleiding daarvoor was een incident dat zich had afgespeeld bij de Wannsee, een populair strandbad waar zowel door Oos- als West-Berlijners gerecreëerd werd. De Muur was er nog niet. Vlakbij het strandbad lag een militair oefenter-

De gelegenheidsformatie Die Trabi's. FOTO DDR MUSEUM EN -KENNISCENTRUM

rein van het Amerikaanse leger. Tijdens een oefening zwaaide een kogel af en werd een jong meisje, dat aan het baden was, geraakt in haar nek. De boodschap van het liedje was: Kijk maar uit bij de Wannsee, want voor je het weet heb je een kogel van 'die Amis' in je nek.” „Een bijzonder lied met een bij-

zonder verhaal. Maar dat hebben de andere vier liedjes ook. 'Lipsi Schritt' bijvoorbeeld, van Helga Brauer. De Lipsi Schritt was het officiële DDR-antwoord op de 'verwilderde' rock 'n' roll in 1959. Het dansje sloeg niet echt aan bij de jeugd in de DDR. Van Nina Hagen spelen Die Trabi's 'Du Hast den Farbfilm vergessen'. Een heel

grote hit in de DDR van de toen 19-jarige Hagen met haar band Automobil. Dat was in 1974. Twee jaar later keerde zij de DDR definitief de rug toe.”

Honecker

„'Jugendliebe' van Ute Freudenberg en haar groep Elephant is misschien de grootste hit ooit in de DDR. Het was in 1980 één van de weinige DDR-nummers die ook in de West-Duitsland succes boekten. Het vijfde lied is 'Sonderzug nach Pankow' van Udo Lindenberg, niet uit de DDR, maar uit West-Duitsland. Uit protest tegen het feit dat zijn DDR-tournee in 1983 was verboden, sprak hij in dat nummer Erich Honecker vermanend toe.” De video met Die Trabi's, geproduceerd door Monnickendammer Nico Ossouren, wordt niet alleen maar gemaakt voor vertoning tijdens het 'FestiWall' in De Melkweg. Na afloop is de film te zien op de website van het DDR Museum en wordt hij bij gelegenheid vertoond in het museum.

De Zeeuw heeft een paar drukke weken achter de rug in de aanloop naar de herdenking, die in de media misschien wel net zo veel aandacht krijgt als de val van de Muur zelf 25 jaar geleden. Voor het festival in De Melkweg heeft De Zeeuw een interview op touw gezet tussen Nieuwsuur-journaliste Dieuwke van Ooij en schrijfster Gabriele Stötzer, die in de DDR actief was in de oppositie. Op initiatief van De Zeeuw komt ook Egbert Jacobs, de laatste Nederlandse ambassadeur in de DDR, die voorleest uit zijn 'Oost-Berlijns Dagboek - de laatste maanden in de DDR'. Gistermiddag was de Monnickendammer te gast in het tv-programma Tijd voor Max, waar hij vertelde over de heilstaat aan de hand van hét icoon van de DDR, de Trabant. De auto stond in de studio. „Hij is niet van mezelf, maar van een kennis die autoliefhebber is. Ik hoop dat ik er zondag mijn opwachting in kan maken bij het festival, maar het is nog niet zeker of dat doorgaat. Het is een bijzon-

dere auto, die deel uitmaakt van de laatste serie die nog echt voor de val van de Muur van de lopende band is gerold.” „In totaal zijn er van 1963 tot 1990 2,8 miljoen van gemaakt. Om er één aan te kunnen schaffen, stond je dertien jaar op een wachtlijst. De staat kon absoluut niet voldoen aan de vraag, wat illustratief is voor het falen van de planeconomie. Ze waren heel gewild en er ontstond een bloeiende markt in tweedehands Trabi's. Omdat je dan niet op een auto hoefde te wachten, waren tweedehands auto's duurder dan nieuwe, soms wel twee keer zo duur. Een mooi voorbeeld van hoe de planeconomie en de vrije markt-economie elkaar kruisten.”

Satirische, hardcore koude oorlogsmuziek

Kijk voor meer info op www.ddr-museum.nl.

Reportage

'Pack' die Badehose ein' (Satire-Fassung)

Wenn das Thermometer steigt, und fast 30 Grad anzeigt, ja dann zieht man aus Berlin zum Strand vom Wannsee hin. Kinder ist das ein Gewühl, Oma kaut ein Eis am Stiel, und die Planscherei, doch damit ist's jetzt vorbei:

Schließ' die Badehose ein, laß das Baden lieber sein, denn der Ami schießt am Wannsee. Wenn die Sonne strahlend scheint und das Schwesterchen auch weint fahre bloß nicht an den Wannsee.

Ich kann schießen, sagt der Ami, wie ich will und wo ich mag, das erlaubt mir Adenauer ja im Generalvertrag.

Kinder, woll'n wir doch mal sehen, ob, wenn wir zusammenstehen nicht die Amis eines Tages baden geh'n.

Will man sich erholen geh'n, sieht man bloß Kanonen steh'n. Und die Ami-Flinte knallt in uns'rem Grunewald.

Wer zum Strand will, ist entsetzt, denn da sitzt der Ami jetzt doch wir ham' parat, für die Brüder einen Rat:

Pack' die Panzerwagen ein, leg' paar Steine noch mit 'rein. Und dann rin damit, in' Wannsee. Denn wir pfeifen auf das Glück, auf 'ne Kugel im Genick. Wir woll'n Frieden – auch am Wannsee.

Schließlich zieh'n wa', wenn wa' baden, keene Panzerwesten an. Denn Berlin ist nicht Chicago, unser Bert, kein dritter Mann.

Keine Sorge, Hans und Klaus, pack' die Badehose aus. Ami geh' nach Hause, mensch, sonst flieg'ste 'raus.